

HMS - rutine

Ivaretagelse av elever i krise og i sorg

Kvalavåg Montessoriskole

6 versjoner. Sist endret: 20.09.2022

HMS-område
Elever og helse

Gjelder for
Elev

Merkelapper

Lovhenvisninger

- Miljørettet helsevern i barnehager og skoler: [§12](#)
- Opplæringslova: [§9 A-2](#)

Fagreferanser

- [Miljø og helse i skolen](#)
- [Når barn opplever kriser og sorg](#)

Interne referanser

Rutinen skal sikre at vi ivaretar elever i krise og i sorg

Kvalavåg

montessoriskole

Definisjon

Ved krise/sorg menes for eksempel skilsmisse, sykdom, dødsfall i elevens nærmeste familie. Det er barnets opplevelse som bestemmer hva som oppleves som krise og sorg.

Ansvar

- Rektor er ansvarlig for at skolen har tilstrekkelig kompetanse til å ivareta elever som er i krise eller i sorg.
- Rektor oppretter krisestab for å ivareta skolens oppgaver rundt eleven.
- Beskjed om dødsfall skal komme fra elevens nærmeste familie, eventuelt prest eller politi.
- Kontaktlærer er ansvarlig for daglig oppfølging og kommunikasjon med eleven og foresatte.

Handlinger etter at skolen er blitt informert

Kontakt med foresatte:

- Vi sikrer at informasjonen vi får kommer direkte fra foresatte.
- Rektor tar kontakt med foresatte.
- I rektors første kontakt med barnets familie kan det være aktuelt å snakke om hvordan foreldrene håndterer de spørsmål og behov barnet har, og om de har ønsker for hvordan skolen skal opptre i møtet med barnet og dem selv.
- Vi sikrer en god skole-hjem kontakt gjennom informasjonsutveksling med foresatte og avklaringer rundt detaljer i oppfølgingen på skolen.
- Vi gir skriftlige beskjeder og påminnelser i perioder der familien er i krise.
- Eventuelle endringer i barnets oppførsel viderefremmes til elevens hjem.

På skolen:

- Rektor oppretter en krisestab som består av skolens ledelse og barnets kontaktlærer. Møtene her loggføres.
- Ved større sorgreaksjoner/ kriser kartlegger vi egen kompetanse, og vurderer behovet for å trekke inn ekstern hjelp eller søke mer kunnskap.
- Kontaktlærer sikrer en god lærer-elev-relasjon og viser eleven at han/hun blir sett og møtt med forståelse for eventuelle sorgreaksjoner.
- Vi er fleksible i forhold til eleven og skoledagen, og forsøker tilpasse aktiviteter ved behov.
- Vi er oppmerksomme på taushetsplikten, og vurderer informasjonsbehovet til andre elever og elevers foresatte etter samtykke og dialog med elevens foresatte.

Ved akutte kriser/ dødsfall i elevens familie:

- Rektor informerer ansatte så snart som mulig etter at dødsfalet er bekreftet av nærmeste familie.
- rektor kontakter foresatte og avklarer hvordan skolen kan tilrettelegge for eleven.
- Vi tilrettelegger skoledagen ut fra elevens behov.
- Vi informerer elevens klasse og foresatte i samråd med familien.
- Eleven velger selv hvordan eventuelt minnestund, minnebord skal være på skolen.

HURTIG INFORMASJON OM BARN OG SORG

Barns forståelse av kriser og sorg

Barn er like forskjellige som oss voksne, og de forstår og reagerer ulikt i ulike situasjoner. Noen er robuste, andre mer sensitive. Personalet er i en unik situasjon fordi de kjenner barnet og vet hvordan barnet vanligvis er. Voksne undervurderer ofte barns opplevelse av kriser og sorg. Dette fordi barn lett lar seg distrahere og går inn og ut av følelser og tanker. Tårer og savn kan i neste øyeblikk erstattes av smil og latter. Dette krever årvåkne voksne. Trygge voksne som opptrer rolig og gir god informasjon, kan utgjøre en forskjell for hvordan et barn kommer gjennom en alvorlig situasjon.

Noen kjennetegn på barns forståelse av kriser og sorg

- Barn tar ofte ting bokstavelig.
- Barn klarer ofte ikke å se langsiktige konsekvenser.
- Barn følger med, tenker over det de hører og ser, og trekker egne konklusjoner.
- Barn kan lett misforstå og få skyldfølelse fordi de ikke har nok erfaring til å tolke det som skjer.
- Barn kan forsøke å skyve bort det som er skremmende eller vanskelig å forstå, uten at det vonde blir borte av den grunn.

Vanlige umiddelbare reaksjoner kan være

- sjokk, skyldfølelse og manglende forståelse av hva som har skjedd
- alt fra sterke følelsesutbrudd til ingen reaksjon i det hele tatt
- fornektelse og protest
- mange direkte spørsmål
- tilbaketrukkenhet eller stort behov for nærhet

Vanlige etterreaksjoner kan være

- tristhet, lengsel og savn
- frykt, engstelse og uro
- skyldfølelse og selvbefredelser
- regresjon (tap av etablerte ferdigheter)
- irritabilitet, sinne, aggresjon og trass
- separasjonsangst
- oppmerksomhetskrevende atferd
- tilbaketrekking og sosiale vansker
- mageknip, kvalme og hodepine

Dette er ingen fullstendig liste, men noen av de vanligste reaksjonene blant barn etter sorg og krisesituasjoner.

Om sorgreaksjoner hos barn

Sorgreaksjoner hos barn kan oppstå ved for eksempel alvorlig sykdom, død eller skilsmisse i nær familie. Det er barnets opplevelse som bestemmer hva som oppleves som krise eller sorg.

Barn sørger på forskjellige måter og de forstår og reagerer ulikt på situasjoner. Det er viktig at skolens ansatte er lydhør for elevens signaler. Mange erfarer at barn kan vandre inn og ut av sorgen. Behovet for omsorg vil derfor variere.

Kontaktlæreren er en sentral person for eleven og vil således kunne fange opp uheldige sorgreaksjoner og risikofaktorer. Det er derfor viktig at lærere har kunnskap om temaet og evner til å følge elevens utvikling og bearbeidelse av sorgen.